

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția și Administrația :
Parcul Ștefan cel Mare No. 8.

Apare
la 1 și la 15 a fiecărei luni

ABONAMENT:
Parohiile : 200 Lei
Particularii : 160 Lei
Membrii Agrului 100 Lei

BINE AI VENIT!

la noi Mărite Sol al Bisericii Apostolice Romane. Suntem atât de fericiți astăzi, când după așteptări pline de emoții, avem nespusa bucurie de a Vă primi în mijlocul nostru. V'am urmărit zi de zi drumul sărbătoreț prin cetățile Ardealului și bucuria credincioșilor noștri din diferite colțuri de țară a acumulat în sufletele noastre fiorii unei așteptări prelungite.

Ne bucurăm astăzi, pentru că tradiționala noastră ospitalitate e satisfăcută, găzduind un ales între aleși din „lumina lumii” și fericirea noastră e mare, pentru că după mărețul praznic roman prin care Fericitul Părinte Papa Pius al XI-lea a dat neamului nostru un măreț institut pentru întărirea întru credință și luminarea minții trimite acum la noi Ambasadorul său, pentru ca să cunoască mai de aproape toate păsurile sufletelor noastre.

Romani prin origine și credință, dragostea noastră față de Roma Eternă, Cetate sfântă a verhovnicului apostolilor Petru, s'a întărit în noi prin dragostea și grija ce a radiat în cursul veacurilor de aici pentru ai noștri și pentru noi. Mirajul Romei a făcut uimiri în istoria trecutului nostru, iar credința apostolică romană a desmorțit sufletele pentru o înălțată vieță spirituală.

„Romani Români” salutăm astăzi cu tot elanul sufletelor noastre pe Trimisul marelui Papă Pius XI. Întăriți în suflete prin faptele trecutului, de pe Gianicolo se revarsă asupra noastră noi raze de speranțe întru înălțare.

Cu adevărată dragoste creștină și suflet deschis spunem Trimisului Vicarului lui Isus: „Bine-ai venit” în mijlocul nostru „cel ce vii întru numele Domnului”.

„VESTITORUL”

Ex. Sa Andrei Cassulo
Nunțiu Apostolic în România

Intru mulți ani Stăpâne!

PARTEA OFICIALĂ

No. 1918/1937.

†
NECROLOG.

Cu durere comunicăm Ven. Cler diecezan, că preotul On. Nicolae Câmpian, paroh în Săuca, în ziua de 10 Maiu crt. a adormit în Domnul în anul 51-lea al vieții și al 24-lea al preoției sale.

Preoții diecezani pentru odihna sufletului repaosatului Frate în Hristos, vor aduce la altarul Domnului rugăciunile obișnuite.

In veci amintirea lui!
Oradea, 17 Maiu 1937.

No. 2136/1937.

†
NECROLOG.

Cu durere comunicăm Ven. Cler diecezan, că preotul On. Emil Deac, paroh în Supurul de Sus, în ziua de 27 Mai crt. a repaosat în Domnul, în anul al 57-lea al vieții și al 32-lea al preoției Sale.

Frații Preoți dentru odihna sufletului repaosatului în Hristos Frate vor aduce la altarul Domnului rugăciunile indatinete.

In veci amintirea lui.
Oradea, 31 Mai 1937.

No. 1983/1937.

Concurs la parohii vacante.

Pe ziua de 15 Iunie crt. se publică concurs la următoarele parohii :

1. *Căuș* (protopopiatul Tășnad), care devine vacantă prin trecerea On. Ioan Mateiu la alt beneficiu.

2. *Crîșeni* (Protopopiatul Zălaului) devenită vacantă prin transferarea On. Liviu Trușășiu la parohia Zălau II.

3. *Giorocula* (Protopopiatul Supurului), care prin renunțarea On. Ioan Muth, a devenit din nou vacantă.

4. *Dijir* (Protopopiatul Mărghitei), devenită vacantă prin transferarea On. Gheorghe Silaghi la parohia Ciocaia.

5. *Nușfalău* (Protopopiatul Șimleului), devenită vacantă prin transferarea On. Valeriu Sima la parohia Siciu.

6. *Sărsig* (Protopopiatul Mărghitei), devenită vacantă prin transferarea On. Gheorghe Mădăras la parohia Moftinul Mare.

7. *Vintire* (Protopopiatul Beiușului), devenită vacantă prin transferarea On. Virgil Muntean la parohia Oradea—Grădini.

Oradea Șed. Cons. din 20 Maiu 1937.

No. 2103/1937.

Catedrele vacante la școlile secundare diecezane.

În conformitate cu art. 12 din legea asupra raporturilor dintre școlile secundare confesionale române și Ministerul Educației Naționale, promulgată cu data de 5 august 1929, No. 2799, prin aceasta publicăm, că la școlile secundare ale Diecezei Noastre sunt vacante următoarele catedre:

I. La liceul gr. cat. român de băieți din Beiuș:

1. Limba română cl. fără soț (No. 3).
2. Limba latină (No. 4).
3. Limba latină-elină (No. 5).
4. Limba Franceză (No. 6).
5. Filosofie cu Drept (No. 10).
6. Matematici cu fizică (No. 12).
7. Fizică-chimie (No. 13).
8. Muzica vocală (No. 16).
9. Educație Fizică (No. 17).

II. La liceul de fete din Beiuș:

1. Limba latină (No. 4).
2. Limba latină-elină (No. 5).
3. Limba franceză (No. 6).
4. Limba germană (No. 7).
5. Filozofie-Drept (No. 10).
6. Științe naturale (No. 14).
7. Caligrafie Desemn (No. 15).
8. Lucru de mână (No. 18).
9. Gospodărie (No. 19).

III. La școala normală diecezană din Oradea:

1. Limba română-latină (No. 2).
2. Limba franceză (No. 4).
3. Șt. pedagogice (No. 5).
4. Matematici (No. 8).
5. Șt. fizico-chimice (No. 9).
6. Educație fizică (No. 19).

Pentru ca cineva să poată fi numit profesor sau maestru cu titlu provizoriu pe lângă condițiunile prevăzute în legea învățământului secundar, mai trebuie să îndeplinească — conform art. 10 din legea specială — și următoarele condițiuni:

1. Să fie de religiunea gr. catolică (unită);
2. profesorii bărbați — cu excepțiunea maestrilor — să fie absolvenți de Teologie, sau cel puțin studenți în Teologie.

Profesorii titulari definitiv, la liceul de băieți din Beiuș și la școala normală diecezană din Oradea nu pot fi decât numai preoți hirotoniți.

Cererile pentru catedrele de mai sus, însoțite de actele justificative (extras de botez, certificate de studii, de examene și de serviciu) se vor înainta Episcopiei române unite din Oradea, până la 15 Iulie crt.

Oradea, 28 Mai 1937.

Ajutorul familiar.

On. Minister al Cultelor Ne comunică adresa Ministerului de Finanțe cu No. 23362/1937, conform căreia, ajutorul de familie pentru copii se acordă numai până la ajungerea acestora la vârsta de 21 ani. Inșă nu se mai primește ajutor familiar nici pentru acei copii, care înainte de 21 ani ocupă vreo funcțiune la o instituție de stat sau particulară, din care se pot întreține singuri, precum nici pentru copii de ambele sexe emancipați prin căsătorie.

Oradea, 27 Mai 1937.

No. 2145/1937.

Primiri la institutetele diecezane.

Taxele de întreținere la institutetele diecezane pe anul școlar 1937/38 vor fi:

1. La Seminarul din Oradea, unde se primesc elevi de liceu, elevii școlii normale diecezane și elevi de cl. III și IV dela școala de aplicație: 6000 Lei.

2. La Internatul Pavellian de băieți din Beiuș 6500 Lei.

3. La Internatul Pavellian de fete din Beiuș: 10.000 Lei. (Taxa întreagă pentru elevele gr. cat. din Dieceza Orăzii va fi 8000 Lei).

Elevii și elevele din clasele secundare cari în anul școlar 1936/37 au media generală peste 9 fără a avea la nici un studiu notă mai mică de 7 vor putea fi primiți gratuit.

Cererile pentru primire se vor înainta Rectoratelor respective până la data de 5 Iulie crt.

La cereri se vor anexa:

1. Extrasul de botez;
2. Certificatul școlar;
3. Certificatul de paupertate (cei ce solicită favor, sau locuri gratuite).

Frații preoți cele de mai sus le vor publica celor interesați, îndemnându-și credincioșii, ca să-și dea copiii în aceste institutete diecezane, unde vor primi cea mai aleasă creștere.

Oradea, 1 Iunie 1937.

PARTEA NEOFICIALĂ

Evlavia ce se impune

Devoțiunea către Preasfânta Inimă a lui Isus nu este o floare nouă răsărită în grădina mistică a Bisericii ci e veche, ca Biserica însăși. Cine nu-și dă seama că pe Calvar deodată cu catapeteasma templului, o sulia nemiloasă a mai spintecat și un alt vâl, lăsând ca lumea să vadă prin el Inima lui Isus. S. Ioan evanghelistul, care a fost martor ocular, ne asigură că faptul s'a petrecut și că el a fost prevestit în cărțile sfinte. Din aceste el reproduce scurt un verset; un verset ce cuprinde, deodată, într'o unitate istorică și ideală, trecutul, prezentul și viitorul: »vedea-vor pe care l-au împuns«. Oamenii vor »vedea« cine este acela pe care l-au împuns. În cursul veacurilor îl vor privi, îl vor contempla și vor înțelege. Ce vor vedea oamenii în acea Inimă străpunsă? Ceea ce a văzut Ioan în cursul vieții sale mortale: înălțimea Dumnezeirii și puterea Împărăției lui Dumnezeu.

Există în vieța Mântuitorului mistere și există părți ale omenirii sale adorabile, în cari Cuvântul Intrupat ni se arată într'un chip deosebit ca vrednic de a fi iubit, adorat și urmat.

Aceste părți ale omenirii sale se numesc *obiecte manifestative*, pentru că prin ele Cuvântul intrupat ni se arată într'un chip deosebit. Locul de frunte între aceste obiecte manifestative îl ține inima sa dumnezească. Inima omului, peste tot, este un organ pentru care în toate timpurile s'a profesat un cult deosebit. De fapt, ea este partea cea mai nobilă din trupul omnesc. Este un mușchiu care servește ca organ central la circulația sângelui. Astfel este în strânsă legătură

cu centrele nervoase și în ea se repercutează toate impresiile acestora. Modificările ei se pot socoti de cea mai vie expresiune a sentimentelor noastre. Așa că inima poate fi socotită ca un compendiu al întregului om. Inima lui Isus este deci vrednică de o cinste și dragoste deosebită din partea noastră pentru că: 1° este acea parte a trupului său în care toate afectele și emoțiile sale au avut cel mai viu ecou, 2° este organul din care nemărginita dragoste a lui Dumnezeu a făcut să izvorască sângele care s'a vărsat pentru răscumpărarea noastră, 3° este simbolul real al dragostei sale nesfârșite pentru oameni. E de notat însă, că noi nu cinștim aceasta Inimă a lui Isus ca ceva separat, ci într'u cât face parte din acea umanitate care este unită în chip ipostatic cu a doua persoană a S. Treimi. De aceea Biserica oprește a se da cult public icoanelor cari reprezintă numai o inimă fără a fi reprezentată și persoana Răscumpărătorului. Acest cult nu este izvorât din halucinația bolnavă a unei călugărițe, cum a scris acum câțiva ani o înaltă față bisericească, și nici nu este nou, cum spuneam la începutul acestui articol, este, în fond, vechiu, ca și Biserica. Totuși în forma aceasta mai concretă și mai răspândită, cum se practică astăzi, datează de pe la sfârșitul veacului XVII, când au avut loc la Paray-le-Monial (Franța) aparițiile adevărate și istorice ale Sf. Inimi unei smerite și necunoscute călugărițe vizitantine: Sf. Margareta Maria Alacoque.

E celebră între aceste aparițiuni cea dela 16 Iunie 1675, când Isus arătându-se Margaretei i-a descoperit

Inima sa zicând: „*Iată acea Inimă care atât de mult a iubit pe oameni, până a se consuma pentru dânșii. In schimb nu primesc dela cea mai mare parte din ei decât nerecunoștințe, dispreț și sacrilegiile ce se săvârșesc împotriva mea în Taina iubirii mele etc. Îi cere apoi să se întemeieze o sărbătoare în cinstea ei, când prin sf. Impărtașanie și prin rugăciuni de ispășire să se repare toate vătămările ce i le fac oamenii. Același lucru îl cere și pentru primele Vineri din lună. Îi făgăduiește apoi că tuturor acelora cari vor cinsti și vor face să fie cinstită Preasfânta sa Inimă, le va da toate lucrurile de cari au nevoie, va dărui pace familiilor lor, îi va mângăia în necazuri, va binecuvânta casele în cari va fi cinstită icoana Inimii sale și în excesul milei dragostei sale atotputernice va dărui tuturor acelora cari se vor împărtași în nouă prime Vineri consecutive din lună harul pocăinței finale, în cât nu vor muri în păcat, nici fără a primi Sf. Taine, și în acea oră extremă Inima sa le va fi singura scăpare.*

Totuși ar greși cine ar crede că Cultul Preasf. Inimi se întemeiază pe revelațiile făcute sfintei Margareta. Ca oricare altă devoțiune, nici aceasta nu se bazează pe o revelație particulară, ci pe revelația pe care a făcut-o Dumnezeu întregii omeniri. Revelația făcută Sf. Margareta a dat numai prilej Bisericii ca acel cult până atunci particular să-l extindă la întreaga lume ca și cult public. Adevăratul motiv este, că acest cult e conform învățaturii descoperite. Biserica considerând binele imens ce va rezulta pentru sine și pentru sufletele fiilor săi, fără a crea un adevăr nou de credință sau un cult nou, a concretizat și a dat avânt mai mare acestei devoțiuni.

Dumnezeu, care a făcut »sanabile popoarele«, le-a dat totdeauna remediile potrivite pentru a-i scăpa de peire. Când păgânismul agonizant încerca să se mențină în vieață distrugând milioane de creștini, Dumnezeu a dat martirilor tăria să-și verse sângele pentru credință, iar sângele lor a devenit sămânța de creștini și mai numeroși.

Când ereticii, luând locul prigonitorilor, răspândiau neghina învățăturilor greșite în Biserica Domnului, Dumnezeu a ridicat pe Sfinții Părinți și pe marii Dascăli cari prin înțelepciunea și strădaniile lor, o curățiră.

Când între popoare, între orașe, între familii, ba chiar în sinul aceleiași familii se încuiba ura și răsunarea și se punea numaidecât mâna pe sabie pentru a se vărsa sânge omenesc, Dumnezeu a trezit spiritul dragostei și al înfrățirii prin numeroasele ordine călugărești, adevărate familii religioase, cari luară ființă.

Iar în vremurile din urmă, când protestantismul cu toate derivatele lui a încercat să răstoarne temelile pe cari este așezată Biserica și să smulgă din suflete credința și orice virtute, pare că Dumnezeu ne oferă ca scăpare devoțiunea către Preacurata și mai ales către Preasf. Inimă a lui Isus. Să nu o respingem, ci s'o primim, s'o practicăm noi și să facem să fie deprinsă și de alții. S'o introducem în familiile noastre și Ei să-i închinăm familiile și țara noastră iubită. Dela Ea să cerșim mila și ajutorul de care avem nevoie. Ea singură poate să dea și țării noastre mult încercate fericirea și pacea de care are atâta nevoie.

Să nu stăm pe gânduri, să nu i ne împotrivism, căci cine știe dacă nu este aceasta poate ultima încercare a milei dumnezeiești față de oameni!

Pavilion străjeresc la Beiuș

Inaugurarea pavilionului străjeresc la liceele noastre de băieți și fete din Beiuș s'a făcut Duminecă 23 Maiu a. c. Solemnitatea religioasă a fost prezidată și oficiată de P. Ioan Georgescu, canonic, asistat de păr. protopop Hetco, director N. Flueraș, profesorii Popovici, Teiușan, Musta, Mateiu, Nicolas și absolv. de teol. N. Maghiar. P. canonic, delegatul Ex. Sale P. S. episcop Valeriu Traian Frențiu, a arătat în câteva cuvinte, legătura ce este în concepția creștină între familie, patrie și umanitate. După ceremonia religioasă, a urmat serbarea străjerescă. Au rostit cuvântări păr.-prof. T. Naghi, d-șoara Albion, d-na Didilescu, dd. Col. Georgescu, T. Nes, G. Bota, N. Flueraș și A. Popa. Serbarea s'a încheiat cu defilarea străjerilor și a străjerițelor.

D-l T. Neș, comandantul Legiunii Bihor pentru băieți, între altele a spus următoarele:

„Am vedenia că astăzi aici și-au dat întâlnire citorii acestor așezăminte și toți cari au luat lumină din lumina acestui strălucit far. Și simt că în fața lor în locul frazei dăltuite sculptural, a cuvintelor colorate cu măestria paletei, a propozițiilor loarse din borangic scilpitor și arnicu mai vârtos o cucernică tăcere mi se înstăpânește în suflet“.

In continuare, evocă figura episcopului Samuil Vulcan, care a întemeiat liceul. În jurul acestei figuri de arhiereu se grupează tot Panteonul Românilor de Vest. El a încurajat pe „fiul Dimitrie“, pe Dumitru Țichindeal, în munca sa de redeșteptare românească și organizare a preparandiei ort. rom. din Arad. Liceul din Beiuș, prin intelectualii săi și preparandia din Arad, prin învățătorii săi, a dat Bihorului pletora de cărțurari cari au osârdit pentru conservarea neamului.

Arată dragostea mare ce colcăia în fragilul trup al episcopului Mihail Pavel, fondatorul Liceului român unit de fete, precum și al Internatelor Paveliene.

Alături de figurile ctitorilor cheamă în amintire figurile luptătorilor: Partenie Cosma, a cărui efigie s'a tipărit în structura tururilor așezămintelor culturale și economice și care a înfruntat năvala de vorbe a unguirilor din Budapesta, apoi conturează pe Alexandru Roman, profesor la liceul din Beiuș, scriitor și om politic, Pomenește pe Miron Pompiliu, care alături de băieții cari scoteau metal prețios din pământul Vașcăului, a scos comori din sufletul poporului român: balade, poezii, cari au contribuit la tema de inspirație a lui Eminescu. Arhieriei, luptători, scriitori, ieșiți din școlile Beiușului, asistă la această serbare de renaștere a sufletului tinerețului.

Dar mai vârtos sunt prezenți duhurile profesorilor cari printre pauzele semnelor de punctuație ale frazei, au știut să radieze o altă simțire decât cea mărturisită oficială de pe catedră și sub ochiul iscoditor și urechea spionă a administrației maghiare.

Și în sfârșit din înălțimi privesc cetele de mucenici ai Bihariei, încununați cu rubine de sânge, indemnând până la jertfă de sine.

În indemnurile ctitorilor și ale luptătorilor, astăzi se împletește chemarea M. S. Regele Carol al II-lea, care invită tineretul la muncă pentru Țară.

Sufletul dat de înaintași, trebuie să fie activ, constructiv; să coboare stâncile să le așeze pe drumuri, să schimbe fața satelor, a curțiilor și olatelor. Un nou spirit pornit spre o muncă încordată și susținut de o credință în Dumnezeu și în virtuțile neamului, trebuie să facă din micii străjeri de astăzi, pe viitorii străjeri gata să-și apere hotarele și comorile sufletești.

„De Sfântul Constantin“

Sub acest titlu reeditează d. Șt. Lupșa în »Legea Rom.« 15. 5. 37 cunoscutele calomnii despre nulitatea concordatului dintre România și Sfântul Scaun, că anume acest concordat s'ar datori boalei și slăbiciunilor bătrâneții regelui Ferdinand I și lipsei de experiență a României Mari.

Dsa uita că încă guvernul național dela Iași, Ionel Brătianu—Take Ionescu, examinează în 1917 chestiunea, dacă n'ar fi bine, pentru pregătirea spiritelor în vederea înfăptuirii idealului nostru național, să încheie de atunci un concordat cu Vaticanul. Și, în adevăr, se știe, grija tuturor guvernelor noastre dela Unire încoace, a fost pentru soluționarea cât mai norocoasă a acestei mari probleme. Rezumând activitatea partidelor noastre politice care au dat aceste gu-

verne, I. P. S. mitropolit N. Bălan a spus că unul [cel liberal] a tratat concordatul, al doilea [cel Ave-rescu] l-a semnat și al treilea [cel național-jărănesc] l-a ratificat. Prin urmare, acest act internațional nu e un act pripit, isvorit din scrupulele de conștiință ale unui rege moribund, ci din convingerile luminate ale tuturor bărbaților noștri de Stat. De aceea avem cele mai puternice garanții, vorba d-lui N. Titulescu, că această convenție va dăinui și va fi respectată. Insuși I. P. S. patriarh Miron Cristea a declarat, la timpul său, că nici un Român de bunăcredință nu poate avea nimic împotriva concordatului, adică a înțelegerii Statului nostru cu Vaticanul. Sau d. Șt. L. e mai ortodox decât patriarhul?

Pelerinajul român la mănăstirea Drăgești.

— Duminecă 13 Iunie. —

Locuri cu manifestări cerești extraordinare din nefericire la noi nu tocmai avem. Avem însă câteva locuri de pelerinaje de pietate, unde aleargă norodul credincios, cu credință vie și în spirit de pocăință pentru a preamări pe Dumnezeu în sfinții lui. Așa este Bixadul cu Mănăstirea Părinților Baziliani, în a căror biserică se cinstește icoana Prea sf. Fecioare; la fel mănăstirea dela Nicula a acelorași Părinți Baziliani, mănăstirea dela Radna etc., iar mai recent e mănăstirea Părinților Franciscani români uniți dela Drăgești Jud. Bihor cu pelerinaj în Dumineca ce cade pe 13 Iunie sau în cea ce urmează dacă 13 Iunie cade în zi de lucru, și la 15 August. Aci se cinstește icoana sfântului Anton de Padua precum și o parte din moaștele aceluiaș sfânt aduse anume la inaugurarea sanctuarului și consacrarea bisericii din nou zidite.

Multă lume a alergat anul trecut din toate părțile României, dar mai ales din Județul Bihor, Sălaj și Satu-Mare, și avem speranța că pe an ce merge norodul va alerga tot mai numeros ca să cinstească pe Marele Făcător de minuni și să primească darurile Celui de sus prin mijlocirea lui.

Mănăstirea din Drăgești are un privilegiu cu totul deosebit de celelalte locuri de pelerinaj. E înzestrată cu **Indulgență plenară**, care se dobândește ori de câte ori se intră în biserică mănăstirii, spunând rugăciunile prescrise, în ziua de 13 Iunie sau în Dumineca după 13 Iunie, și se poate aplica și pentru sufletele din focul curățitor. Ce mare privilegiu e acesta înțelege oricine își dă seama ce e Indulgența plenară.

Iată ce trebuie să îndemne pe credincioși a nu cruța nicio oboseală pentru a vizita sanctuarul din Drăgești în ziua hotărâtă pentru pelerinaj. Creștinii din alte vremuri făceau jertfe mult mai mari ca să dobândească iertarea păcatelor, și ca să ajute sufletele răposajilor.

În loc să ispășești pedepsele păcatelor în vieaja viitoare e mult mai înțelept să faci ceva jertfă aci pentru ispășirea lor. Sf. Leonard dela Portul Maurișiu zice: „Mă îngrozesc când mă gândesc la rigurozitatea dreptății dumnezeiești. Și cine nu se va înspăimânta cetind în istorie că atâția sfinți au fost condamnați la focul curățitor pentru unele păcate, după noi foarte ușoare? Astfel sf. Severin a trecut prin focul curățitor pentru că se ruga afară de timpul hotărât; sora sfântului Petru Damian pentru că simția prea mare plăcere în a cânta; Episcopul Durand pentru că a rostit vorbe zadarnice; sfânta Vitaliana pentru unele greșeli foarte mici? Să nu ne pierdem însă curajul, căci, dacă dreptatea lui Dumnezeu e riguroasă, milostivirea lui e nemărginită. De fapt, El a lăsat Bisericii sale te-

zaurul vrednicilor lui Isus Hristos, ale Prea Sf. Fecioare, și ale sfinților săi. În acest tezaur se află bogății din belșug pentru a plăti toate datoriile noastre față de dreptatea lui Dumnezeu; Biserica are cheile acestui tezaur, și ne împărtășește de el prin indulgențe*.

Încehem cu același sfânt Leonard: „O bunătate nesfârșită a lui Dumnezeu, care ne-a ușurat drumul către patrie prin atâtea mijloace! Ce-am făcut noi însă ca să dobândim Indulgențele? Ar trebui să ne rușinăm de nepăsarea noastră atât de dăunătoare sufletelor noastre și sufletelor din focul curățitor pe cari le-am lipsit de un ajutor atât de puternic. Să ne

trezim din letargia noastră, și pe viitor să fim cât mai săruincioși în dobândirea indulgențelor. Sfânta Tereza povestește despre una din călugărițele sale, că, ducând de almintrelea o vieță răvnică, după moarte a mers de-a-dreptul în raiu pentru că a avut mare încredere în indulgențe, și a fost foarte săruincioasă în a le dobândi în timpul vieții*.

Fraji creștini, faceți pelerinaje de pietate cu adevărat spirit de credință, veniți la Mănăstirea din Drăgești, la altarul sfântului Anton, Făcătorul de minuni, cu dorul de a dobândi Indulgența plenară pentru sufletele voastre și pentru sufletele din focul curățitor.

Publicații periodice

de I. GEORGESCU

Descriind apoi același diacon Coltor liturghia românească dela S. Petru, pe lângă glasuri de bucurie, el aude și suspine înăbușite de durere și, în lacrimile de fericire, vede amestecându-se și stropi grei de mult amar. »Roma plânge«, observă el, »căci ea știe că, pe coastele Carpaților, a lăsat mulți copii, mai mulți decât sunt cei cari astăzi vin să binevestească pe mirele său. Roma are inima străpunsă de spinul durerii, căci ea n'a uitat de zilele fericite de odinioară, când trecea apa și pietrele rămâneau; când, prin văile tănuite ale munților noștri, înspăimântătorii legionari luptau pentru crucea care le-a fost pus-o Roma în brațe; când, prin sătulețele reînviat pe spuza cenușie a apușilor dușmani, pătrundeau preoții hirotoniți prin catacombele ei, ca să întărească în credință pe cei credincioși și ca să samene evanghelia dreptății printre cei cari încă nu văzuseră lumina de vieță purtătoarelor învățături ale răstignitului Mântuitor«. — Plin de credință, nădejde și dragoste, însă, sufletul nouhirotonitului diacon se mângăie cu o viziune mai fericitoare din viitor. »Roma visează dorind un viitor mai fericit«, reflectează el, »când întreg neamul românesc, unit prin legăturile calde ale aceleiași credințe, va umplea câmpul lui Marte, va umplea Forul Roman și biserica S. Petru cu numărul lui, cu frumusețea limbii sale, cu mirosul virtuților sale reînviat în sânul său. Aceasta va fi adevărata *virtus romana rediviva*. — Oricum, cu bunul Dumnezeu înainte! Roma ne doarește! Roma ne așteaptă! Roma ne chiamă! Ca o dulce mamă!« (p. 431).

Dacă n'ar cuprinde decât aceste pagini, și *Răvașul* ar fi cea mai prețioasă arhivă a pelerinajelor românești la Roma. Dar el a fost o minunată școală de scriitori. Pe lângă bătrânii amintiți, aici debutează ori își cresc aripile: Leon I. Manu, Aug. Al. Pop (Dafin), I. Roșu—Roșioru, I. Isaicu, Oct. Popa, Iuliu Florian, O. Huleă, A. Lupeanu—Melin, Z. Păclișanu ș. a. O generație întreagă de publiciști. Acesta din urmă aici își tipărește cercetările sale despre ziaristica română (1908) și despre Biserica și Românism (1910). Tot aici vede lumina zilei importantul studiu de istorie literară asupra molitvelnicului lui Coresi, datorit emi-

mentului director al revistei, prin care dovedește că această carte de ritual e o traducere din ungurește.

Vestitorul

apare săptămânal în București dela 13. 11. 1908 până în Noemvrie 1910, cu observația că, din Maiu 1910, el se transformă în revistă mensuală. E în proprietatea și direcția d-lui M. Theodorian Carada. Scopul este: »redeșteptarea sentimentului religios«.

Ziarul se prezintă ca apărător al dreptei credințe și în primul rând ca adversar al presbiterianismului și al protestantizării Bisericii autocefale române. Majoritatea colaboratorilor sunt ortodocși cu simpatii mai mult sau mai puțin declarate pentru Roma. Colaborează: avocatul Dimitrie Cernăianu; arhim. Iuliu Scriban; monahia Epiharia Moiescu, fondatoarea societății Acoperemântul Maicii Domnului; frații H. și I. Frollo. Secretar de redacție este secretarul particular al directorului, C. Cernăianu. Ziarul încetează să apară în Noemvrie 1910. Prin combaterea legendelor și calomniilor împotriva papalității și prin lămuririle ce dă în chestiile bisericesti, foaia aceasta servește la cunoașterea catolicismului și obișnuște pe clericii Vechiului Regat cu ideea unirii cu Roma.

Albina

Odată cu întregirea neamului românesc, s'a înțeles de Românii uniți că e absolut necesar ca, în capitala României să apară un cotidian care să spuie tot adevărul și numai adevărul, în ce privește catolicismul românesc.

Așa se naște Albina la 1. 11. 1921. După »Unirea« din Blaj (1918 și 1919), ea e al doilea cotidian catolic românesc.

Intemeietorii acestui cotidian încredințază direcția lui d-lui M. Theodorian Carada.

În primul articol de fond se arată că Albina este o foaie independentă care își ia sarcina de a trata toate chestiunile la ordinea zilei în mod obiectiv și numai pe temeiul de adevăr.

Nașterea Albinei coincide cu ultimele zile ale guvernului Averescu și cu criza ce a urmat de atunci.

până la venirea liberalilor la putere în Ianuarie 1922. Natural, deci, ca, în această epocă, Albina să se intereseze de frământările timpului. Caracteristic faptul că se preconizează formarea unui guvern național al tuturor partidelor care să redacteze o constituție fie cu respectarea prevederilor vechei constituții (1866), fie supunând-o unui plebiscit. Se știe că liberalii au procedat altfel: n'au respectat prevederile constituției nici nu au cerut referendum.

În anii ce urmează, în adunările naționale, întrunite, se discută noua constituție. De aci, nevoia de a apăra principiile de legalitate și dreptate.

Într'o serie de articole intitulată »proiectul constituției« se cercetează aproape fiecare articol din proiectul guvernului. Tot așa și în altă serie intitulată »Constituanta«. În »căsătoria civilă« se susține că cel mai bun lucru ar fi a se lăsa credincioșilor facultatea de a se căsători numai bisericește, cu obligația ca ministrii cultelor într'un anume timp să înregistreze căsătoria efectuată în condica Statului. Pentru aconfesionali, s'ar putea ține o condică specială la tribunal. — În ce privește »libertatea presei« se cere pedepsirea celor ce censurează ori confiscă imprimatele. În schimb, se cere răspunderea scriitorilor înaintea Curții de Apel, constituită din scriitori și jurisconșulți sub președinția primului președinte al curții. »Senatul« ar trebui să fie compus cu totul altfel decât cerea guvernul, pentruca, în adevăr, să fie un corp ponderator. Senatul acesta ar lucra în permanență dela disolvarea adunării deputaților până la convocarea ei, pentru a face cu neputință guvernarea cu decrete-legi.

În mai multe numere, Albina se ocupă de regimul cultelor, căutând să împiedice nerespectarea principiului egalității lor.

De câte ori se ivesc manifestații antisemite, Albina le condamnă, întemeindu-se pe evanghelie și pe enciclicele papale.

Albina rămâne o arhivă interesantă prin siluetele ce zilnic tipărește. Cele semnate fotograf și toate cele ce descriu bărbați politici din țara veche și pe prelații de pretutindeni sunt datorite directorului Albinei. Cele iscălite Zugrav sunt scrise de canonicul N. Brînzeu. Tot directorul Albinei e autorul convorbirilor bibliografice și al romanelor »Stingher« și »Furculeasa«. Aceste două romane apar, apoi, și în volum, precum și Sofia Svecin de același. Tot de el e și broșura »Regimul Cultelor«, scoasă deosebit în vederea votării art. 22 din noua constituție.

Se mai trage aparte Istoria Seminarului din Oradea de canonicul Ioan Georgescu.

Din redacția acestui ziar fac parte: canonicul N. Brînzeu, prim-redactor; C. Morandini, secretar de redacție și la sfârșit prim-redactor; G. Dănilă, canonic; Ioaldea-Rădulescu, publicist și mai târziu deputat; Teodor Mănescu, ziarist; Dr. N. Popa, redactori. D. Cornel Demeter, administrator. Au colaborat sub semnătură

proprie sau pseudonime, la început, Hildebrand Frolo, cu articole semnate F. Protopopol Clujului Ilie Dălanu; Z. Pâclișanu, membru corespondent al Academiei Române; Paul Lauran, paroh în Groși; Virgil Pop, preot; Păr. Bonaventura Moraru, pe atunci provincialul franciscanilor moldoveni; Francisc Hubic profesor la Academia Teologică din Oradea; Iosif Frolo, profesor la liceul Sp. Haret; Gh. Pteancu, catihet; Păr. Iosif Tălmăcel, paroh catolic în Bacău; canonicul Iacob Radu din Oradea; Al. Ciura, directorul liceului G. Barișiu din Cluj; Octavian Popa, catehet în Făgăraș. Episcopul Al. Nicolescu din Lugoj tipărește în foiletoane: Papii în istorie; Vaticanul; San Pietro.

Ziarul își suspendă apariția în mijlocul lui Septembrie 1924.

Dispariția acestui cotidian este o mare și reală pierdere pentru catolicismul românesc. El știuse a se face cetit și uneori chiar ascultat pentrucă impunea tuturor respect neștirbit pentru formele răsăritene și pentru ideea de stat național românesc.

CRONICI

— **Congresul Împăratului Cristos la Póznán 25-29 Iunie 1937.** Ca răspuns la mișcarea celor fără Dumnezeu, țările slave catolice (Polonia, Cehoslovacia, apoi Slovenia și Croația) țin să organizeze un mare congres creștin la Póznán (Polonia), scaunul cardinalului primat al țării vecine, aliate și amice. Tema generală a congresului: reconstruirea împărăției lui Dumnezeu pe pământ. Această temă se va debata timp de trei zile. 1° Dare de seamă despre situația religioasă în diferitele țări; mișcarea celor fără Dumnezeu; lupta împotriva ei. 2° Cercetarea cauzelor ateismului; cauze spirituale, sociale, morale religioase. 3° Apărare și luptă împotriva mișcării celor fără Dumnezeu prin organizație pozitivă pe teren spiritual, social, moral și religios. Alături de slujbe religioase și adunări comune, la cari nu se poate intra decât cu bilete speciale, vor fi și ședințe de lucru separate după limbă și manifestații populare. Congresul va reuni elita catolicismului de pretutindeni, sub patronajul cardinalilor Hlond, Initzer și Verdier. Comitetul organizator trimite și un chestionar pentru a se documenta asupra situației religioase din fiecare țară, mai cu seamă din punctul de vedere al mișcării celor fără Dumnezeu (bezbojnici): dacă există o astfel de mișcare? organizații speciale? număr de membri? metode de propagandă? (presă, reuniuni populare, radio, film, școli, teroare, penetrație pacifică)? Atitudinea guvernului? Cauzele mișcării: spirituale, sociale, morale, religioase? Rezultatele (nr. celor nebotezați și al celor fără confesiune)? Contra-organizația catolică (Pro Deo)? Propuneri, păreri, proiecte? Dată fiind importanța chestiunilor în discuție și iminența

primejdiei »bezbojnice« din răsăritul țării noastre, ar fi de dorit să se intereseze și fruntașii noștri de acest congres dela Poznan (Polonia).

— „Denkt aan Good“: *Gândiți-vă la Dumnezeu*, e invitarea pe care trecătorii de pe strada principală din Amsterdam o pot ceti în fiecare seară, în fiecare noapte, printre reclamele luminoase ce copleșesc clădirile metropolei. Nu e o simplă reclamă ci e glasul conștiinței, al credinței, al dragostei pentru Tatăl din Ceruri și care, contrar josnicilor veleități a celor fără-Dumnezeu, amintește tuturor ființa de față în tot locul și atotputernicia Creatorului.

— **Concertul corului catedralei gr. cat. române din Oradea.** Duminecă, 23 Maiu a. c., orele 5 p. m. corul catedralei noastre a dat în sala teatrului Regina Maria un concert, cuprinzând următoarele puncte: Sfânt, cor mixt de Fr. Hubic; Schumann: Liebesgarten, Allegro vivo executate de Dș. Elena Lucaciu (pian), D-I prof. Iosif Rotu (violină) și D-I Avram Pop (violoncel); G. Verdi: Romanța și Schubert: Serenadă. cântate de D-I Dr. Longhin Corcheș, acomp. de Dș. E. Lucaciu; Bethoven: Concert de vioară exec. de D-I prof. Rotu, la pian Dș. Lucaciu E.; Suchubert: Ave Maria cânt. de D-na Marg. Noss, acomp. de orchestră; Haydn: Cele șapte cuvinte ale Mântuitorului, cor, soli orchestră. Toate punctele au fost executate peste așteptări. Remarcăm compoziția Rev. Fr. Hubic, Sfânt, care te înalță către Dumnezeu pe aripile muzicei, trecându-te din pianissimurile abia perceptibile până la cele mai puternice forte; la fel frumuseța muzicală și preciziunea execuției punctului al doilea. — D-I Dr. Longhin Corcheș ca de obicei a fost la înălțime. Concertul D. prof. I. Rotu, minunat. D-I prof. a dovedit că și acum la bătrânețe păstrează încă știința și îndemnarea avută atunci când concerta mai des. — Acompaniamentul la înălțimea execuției D-lui Rotu. — D-na Margareta Noss atât în Ave Maria cât și în oratoriu a cântat foarte frumos. — De sigur punctul principal al concertului l-a constituit oratoriu lui Haydn, oratoriu în care se redă, am putea spune, întreg misterul Răscumpărării. E unul din titlurile de glorie ale celebrului compozitor, executat sub mâiastra conducere a Rev. Hubic, cum nu se putea mai bine. — Regretăm faptul că publicul orădan, care ar avea datoria să sprijinească corul Catedralei, nu a dat importanța cuvenită concertului, arătându-și și de data aceasta cunoscute-i indiferență față de artă și artiști.

— **Festivalul Marian din Oradea.** În ziua de 10 Maiu a. c. a avut loc în sala festivă a Școlii normale române unite un însuflețit festival artistic-religios dat de elevele și elevii dela Lic. Oltea Doamna, Gimnaziul de fete și lic. E. Gojdu. Programul e început prin cuvânt de deschidere rostit de D-șra Bihari Irina cl. VIII. Urmează un punct la pian, declamare, dansuri naționale executate de elevele dela gimnaziu,

un punct la violină și la sfârșit »La răspântie« piesa păr. S. Truția în 3 acte, jucată de elevi și eleve dela școlile amintite. — Publicul numeros a răsplătit cu aplauze furtunoase munca aranșatorilor. Remarcăm faptul că organizatorul serbării e păr. Titus Pop, prof. de religie la liceul Oltea Doamna.

— **Sărbătoarea religioasă și națională din Sântandreu.** Duminecă 16 Martie a. c., cu ocazia sfințirii unei cruci, a avut loc în comuna Sântandreu o impresionantă sărbătoare religioasă-națională, aranșată cu concursul Școlii Normale Române Unite din Oradea. Sărbătoarea a început cu sf. Liturghie, celebrată de Rev-mul Dr. A. L. Tăutu, canonic, încunjurat de M. O. V. Cinca, păr. prof. Vasile Bolca și Ioan Mateiu, predica fiind ținută de păr. Dr. I. Bal, spiritual. Răspunsurile sunt date de corul normaliştilor. După liturghie, se înșirue o măreață procesiune până la crucea ridicată de credinciosul Ilie Todoran. În cadrul serviciului sfințirii, predică Rev-mul Tăutu. La procesiune cântă fanfara Școlii Normale. — După vecernie urmează festivalul artistic dat de normalişti. Incepe cu Trăiască Regele după care urmează conferința păr. prof. V. Bolca despre credință, școală și muncă. Urmează un cor, declamări, o scenetă populară comică, alternate de arii naționale executate de fanfara școlii, dirijate de D-I Loc. Macoveiu. — La sfârșit, păr. prof. Bolca mulțumește publicului pentru dragostea cu care au fost primiți și ascultați. — În asinență se remarcă, pe lângă corpul didactic din Sântandreu, și un frumos număr de intelectuali Orădani. — Credincioșii din Sântandreu au avut clipe de bucurie ce nu se vor uita curând.

BIBLIOGRAFIE

— D-I Dumitru Karnabatt publică în „Decalogul“ (15, 5. 37) un mișcător articol „Pe drumul experienței religioase“. D-sa descrie cu arta ce-l caracterizează „masa frugală de post, însă, hrănitoare și suculentă prin spiritualitatea ce a însuflețit-o“, primită în ospitaliera casă a Excelenței Sale P. S. nostru episcop Valeriu Traian Frentiu.

— Ce bine mă simt între D-Voastră! exclamă fericit distinsul nostru scriitor.

— Nu ai de cât să vii între noi! îmi răspunde I. P. Sa Episcopul, subliniind spusele cu zâmbetul nesfârșitei sale bunătați și cu candida iluminare a privirii.

— Dar sunt de mult! Poate am fost de totdeauna — încheie așa de mișcător autorul, — deși întâmplarea a făcut să primesc botezul Domnului în formele rituale ale altei biserici creștine.

Avem plăcerea de a anunța cetitorilor noștri că d. D. Karnabatt în curând pleacă la Assisi, unde vrea să se familiarizeze cu atmosfera franciscană pentru a putea scrie o biografie românească demnă de trubadurul Domnului, cel mai poet între sfinții lui Dumnezeu,

Să fie într'un ceas bun!

— **Familia**, revistă lunară de cultură, ce apare în Oradea (seria III, a. III. No. 9—10 pe Noembrie-Dec. 1936), între alte lucruri interesante, aduce povestirea „Singură“ de P. Ion Agărbiceanu și studiul păr. I. Georgescu despre marele convertit englez Gilbert Keith Chesterton.